

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu**

Opole, dnia 15 czerwca 2011 r.

**Pan
Jan Książek
Opolski Wojewódzki Inspektor
Transportu Drogowego
w Opolu**

LOP-4101-06-02/2011
P/11/061

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli,¹ zwanej dalej ustawą *o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu przeprowadziła kontrolę w Wojewódzkim Inspektoracie Transportu Drogowego w Opolu, zwanym dalej Inspektoratem.

Kontrolą objęto wykonywanie przez Inspektorat w latach 2010-2011 (I kwartał) zadań w zakresie bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych, określonych przepisami ustawy z dnia 28 października 2002 r. *o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych*², zwanej dalej ustawą *o pdtn*.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 8 czerwca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy *o NIK*, przekazuje Panu Wojewódzkiemu Inspektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, wykonanie zadań w zakresie objętym kontrolą.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 199, poz. 1671 ze zm.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny cząstkowe:

1. Najwyższa Izba Kontroli, uwzględniając kryteria legalności i rzetelności, pozytywnie ocenia nadawanie przez Wojewódzkiego Inspektora uprawnień doradcom do spraw bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych, pomimo nieprawidłowości polegającej na powołaniu na przewodniczącego Komisji egzaminacyjnej osoby, która nie posiadała wymaganych uprawnień doradcy.

1.1. Ostatni egzamin dla kandydatów na doradców do spraw bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych, który miał miejsce 13 września 2008 r. przed komisją powołaną przez Wojewódzkiego Inspektora, przeprowadzono zgodnie z wymogami określonymi w zarządzeniu Nr 2/2006 Głównego Inspektora Transportu Drogowego z dnia 12 stycznia 2006 r.³, zwanego dalej zarządzeniem Nr 2/2006, jak również w powszechnie obowiązujących przepisach. W 2010 r. i I kwartale 2011 r. z uwagi na ograniczoną liczbę zainteresowanych (mniej niż 10 osób), egzaminy dla kandydatów na doradców nie były przeprowadzane.

W badanym okresie Wojewódzki Inspektor wydał 14 osobom świadectwa przeszkolenia doradcy do spraw bezpieczeństwa w zakresie transportu drogowego towarów niebezpiecznych. Wszystkie te osoby spełniały wymogi określone w art. 24 ust. 1 pkt. 1-3 ustawy *o pdtn*, a informacje o nich zostały w pełnym zakresie i bez zbędnej zwłoki przekazane Głównemu Inspektorowi Transportu Drogowego, prowadzącemu na podstawie art. 24 ust. 8 ustawy *o pdtn* ewidencję doradców. Przed wydaniem świadectwa, zgodnie z wymogami zarządzenia Nr 2/2006, od wszystkich osób które zdały egzamin, egzekwowano przedłożenie oświadczenia o niekaralności.

1.2. Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na doradców i doradców ds. bezpieczeństwa w zakresie transportu drogowego towarów niebezpiecznych, powołany przez Wojewódzkiego Inspektora zarządzeniem Nr 18/2008 z dnia 9 września 2008 r., zatrudniony wówczas i nadal na stanowisku zastępcy Wojewódzkiego Inspektora, nie posiadał uprawnień doradcy, wymaganych § 9 pkt 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 września 2005 r. w sprawie *uzyskiwania świadectwa przeszkolenia doradcy do spraw bezpieczeństwa w zakresie transportu drogowego towarów niebezpiecznych*⁴. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił m.in. że.: z *analizy treści § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie uzyskiwania świadectwa*

³ w sprawie przeprowadzania egzaminów dla kandydatów na doradców i doradców do spraw bezpieczeństwa w zakresie transportu drogowego towarów niebezpiecznych, wydawania i cofania świadectw przeszkolenia doradcy oraz prowadzenia ewidencji doradców

⁴ Dz. U. Nr 200, poz. 1654

przeszkolenia doradcy do spraw bezpieczeństwa w zakresie transportu drogowego towarów niebezpiecznych wynika, że przewodniczącym jedynie powinna być osoba posiadająca uprawnienia doradcy. Ze znaczenia językowego słowa „powinien” (od słowa "powinność") wynika, że jest ono użyte celowo w kontekście sytuacji do której nie ma nakazu, a także wskazał że: przewodniczący komisji wykonuje tylko funkcje organizacyjno – nadzorcze; wiedza merytoryczna, obejmująca drogowy przewóz towarów niebezpiecznych nie jest potrzebna.

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela powyższej argumentacji, gdyż wg § 5 ust. 8 załącznika do zarządzenia Nr 2/2006 przewodniczący Komisji egzaminacyjnej ma, w odróżnieniu od członków Komisji, szczególne zadania - kieruje pracami Komisji, czuwa nad prawidłowym przebiegiem egzaminu oraz nad obiektywną i rzetelną oceną prac egzaminacyjnych. Nadto w § 5 ust. 9 ww. załącznika postanowiono, że w razie nieosiągnięcia przez Komisję jednogłośności przy ocenie prac egzaminacyjnych oraz w innych sprawach, decydującym jest głos przewodniczącego.

NIK zwraca uwagę, że osoba powołana do pełnienia funkcji przewodniczącego Komisji w oświadczeniu z 13 września 2008 r., o którym mowa w § 7 ust. 2 lit. h) zarządzenia Nr 2/2006 r., potwierdziła spełnienie wymogów określonych w § 9 ust. 2 ww. rozporządzenia, w tym posiadanie uprawnień doradcy. Prawidłowości oświadczenia w tym zakresie nie zweryfikowano w oparciu o dokumentację posiadaną przez Inspektorat, jak również w ewidencji doradców prowadzonej przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego.

2. Najwyższa Izba Kontroli, uwzględniając kryteria legalności i rzetelności, ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, funkcjonowanie w Inspektoracie systemu kontroli pojazdów samochodowych przewożących towary niebezpieczne.

2.1. Inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego, zwanej dalej ITD, w ramach realizacji obowiązku kontroli przewozu drogowego towarów niebezpiecznych oraz wymagań związanych z tym przewozem, o którym mowa w art. 29 ust. 1 ustawy *o pdtn*, skontrolowali zawartość ładunków 696 jednostek transportowych w 2010 r. i 189 jednostek w I kw. 2011 r., w tym - na terenie przedsiębiorców przeprowadzono 15 kontroli w 2010 r. (2,1 %) oraz 4 kontrole w I kwartale 2011 r. (2,1 %). W jednym przypadku kontrola została przeprowadzona na podstawie informacji przekazanej przez Policję.

Badanie przestrzegania przez inspektorów ITD wymogów określonych w art. 29 ust. 3 i 4 ustawy *o pdtn*, jak również podejmowania działań w uzasadnionych przypadkach, którym objęto próbę 151 kontroli z 2010 r. (21,7 %) oraz 48 kontroli z 2011 r. (25,3 %), nie wykazało nieprawidłowości - inspektorzy transportu drogowego sporządzili z kontroli

protokoły oraz listy kontrolne wg obowiązującego wzoru, a kontrolami objęto elementy określone w ww. przepisach. W 24 przypadkach inspektorzy ITD, w związku z ujawnionymi nieprawidłowościami, ukarali kontrolowanych nakładając na nich grzywny w łącznej kwocie 27 650 zł (od 150 zł do 6 500 zł). Na podstawie dokumentów z przeprowadzonych 13 kontroli przedsiębiorców, przekazanych przez Inspektora Wojewódzkiego do Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego, w dwóch przypadkach Biuro Obsługi Transportu Międzynarodowego GITD wystosowało na podstawie art. 15 ust 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. *o transporcie drogowym*⁵ pisemne ostrzeżenia o możliwości cofnięcia licencji w przypadku ponownego naruszenia przepisów.

Stwierdzono jednak, że pomimo iż wyniki przeprowadzonych kontroli mogą być wykorzystywane w ramach nadzoru nad przewozem drogowym towarów niebezpiecznych, który stosownie do art. 20 ustawy *o pdtn* sprawuje Wojewoda Opolski, nie były one przekazywane temu organowi (nie było takiego obowiązku prawnego). Informacji o skontrolowanych przedsiębiorcach oraz o ustalonych nieprawidłowościach nie przekazywano również innym organom, określonym w art. 29 ust. 1 ustawy *o pdtn*.

Wojewódzki Inspektor nie dysponował danymi o przedsiębiorcach posiadających towary niebezpieczne, podlegających kontroli ITD, która, stosownie do art. 29 ust 1 pkt 1 ustawy *o pdtn*, mogłaby być dokonywana na terenie przedsiębiorcy. Zastępca Wojewódzkiego Inspektora wyjaśnił że brak jest podstaw prawnych do dysponowania takimi danymi. W ocenie NIK brak takich danych mógł jednak ograniczać możliwość wykonywania ww. ustawowego zadania, o czym świadczy niski odsetek (2,1 %) kontroli na terenie przedsiębiorców w ogólnej liczbie przeprowadzonych kontroli.

2.2. Wojewódzki Inspektor prawidłowo realizował obowiązek kontroli spełniania wymagań przez ciśnieniowe urządzenia transportowe, określony w art. 19n ust. 1 ustawy *o pdtn*. Kontrole przeprowadzane były przez pracowników Inspektoratu we własnym zakresie, w toku prowadzonych kontroli na drodze, a czynności były prawidłowo dokumentowane.

2.3. Stwierdzono, że funkcjonariusze Inspektoratu podczas przeprowadzania kontroli drogowej nie mają dostępu do informacji przechowywanych w Centralnej Ewidencji Kierowców poprzez urządzenia komputerowe służące do udostępniania i teletransmisji danych w formie elektronicznej. W sytuacjach koniecznych posiłkowo korzystano z pomocy Policji.

Wojewódzki Inspektor posiadał informacje o jednostkach wyznaczonych do usuwania pojazdów z drogi i prowadzenia parkingów strzeżonych, na które mogą być kierowane

⁵ Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874 ze zm.

pojazdy usuwane. Informacje te umożliwiły opracowanie „Wykazu jednostek wyznaczonych do usuwania pojazdów z drogi i jednostek przeznaczonych do prowadzenia parkingów strzeżonych dla pojazdów usuniętych”. Spośród ww. parkingów jeden spełniał wymogi umożliwiające usuwanie pojazdów przewożących towary niebezpieczne.

3. Inspektor Wojewódzki nie udokumentował realizacji zadania polegającego na zbieraniu i przekazywaniu do zarządców dróg informacji o miejscach niebezpiecznych i niedostatecznie oznakowanych, określonego przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego w dokumencie „Kierunki działania Inspekcji Transportu Drogowego na rok 2010” .

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. *Współdziałanie Inspektora Wojewódzkiego z innymi organami uprawnionymi do kontroli przewozu drogowego towarów niebezpiecznych w zakresie wymiany informacji o wynikach przeprowadzonych kontroli, w celu zwiększenia bezpieczeństwa przewozu tych towarów.*
2. *Rozpoznanie i informowanie organów zarządzających ruchem na drodze o miejscach niebezpiecznych lub niedostatecznie oznakowanych, stosownie do zalecenia przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wojewódzkiego Inspektora w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag oraz wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wojewódzkiemu Inspektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Opolu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.